

Til Stortingets kommunal og forvaltningskomite

Oslo, 20. oktober 2023

Representantforslag om strandsoner for alle og styrking av allemannsretten - 254 S (2022-2023) - innspill

Norsk Friluftsliv er paraplyorganisasjonen for de 18 store frivillige friluftslivsorganisasjonene, med til sammen nærmere en million medlemskap. Vår oppgave er å ivareta friluftslivets interesser, herunder allemannsretten og naturen som en grunnleggende forutsetning for friluftslivet og vår egen eksistens. Friluftsliv er Norges desidert største fritidsaktivitet, og har stor betydning for folks livskvalitet, identitet, bolyst og folkehelse.

Allemannsretten

Retten til ferdsel, opphold og høsting i naturen, har dype røtter i vår kulturarv, og er en grunnleggende forutsetning for det enkle og tradisjonelle friluftslivet. Dette er en gammel sedvane, som ble lovfestet med innføringen av friluftsløven i 1957. Denne retten var tidligere en forutsetning for overlevelse og livsopphold. I dag er den en forutsetning for fritidsbruk av natur, livskvalitet og folkehelse for store deler av befolkningen. Allemannsretten bidrar også til økonomisk utjevning ved å sikre tilgang til et gratis fellesgode. Den er i tillegg et viktig symbol på innbyggerens likeverd og fellesskap, uavhengig av økonomisk status og hva den enkelte eier. Grunneiere er også store brukere av allemannsretten.

Allemannsretten har stor verdi for det norske samfunnet, og norsk natur får større verdi for flere ved at det gis gratis tilgang og muligheter for bruk. En stor bredde av aktiviteter er knyttet til natur og utgjør en betydelig del av den norske måten å leve på. Nesten alle nordmenn, eller over 90 % oppgir at de går på tur eller driver en eller annen form for friluftsliv i løpet av året. 65 % av oss gjør dette ukentlig, og friluftsliv er den aktiviteten flest ønsker å gjøre mere av for å bli mer fysisk aktiv. Friluftsliv er derfor, uten sidestykke, Norges desidert største fritidsaktivitet. For friluftslivet er det avgjørende at allemannsretten er gratis, og at det ikke innføres ordninger eller tiltak som rokker ved det.

Strandsonen

Kommunens arealforvaltning/-planlegging er den mest avgjørende faktoren for bit-for-bit nedbyggingen av strandsonen. I Tidens Krav kunne vi allerede i juni 1933 lese følgende under overskriften «*Oslofjordens strandproblem*»: «*For sent har man innsett hvad kommunalpolitikken ber har forsømt ved ikke å sikre seg strand, og i dyre domme må man nu ta igjen noget av det forsømte*».

Siden den tid har vi blant annet fått et generelt byggeforbud i 100-metersbeltet siden 1954 (dette ligger i dag i plan- og bygningsloven), oppdatert kunnskapsgrunnlag om strandsonens betydning for allmennheten, og nasjonale retningslinjer og veiledere for god strandsoneforvaltning.

Men til tross for alle disse grepene, har Stortinget, skiftende regjeringer og kommuner med viten og vilje latt nedbyggingen av strandsonen skje bit-for-bit. Det er derfor på høy tid at vi setter inn sterke og effektive tiltak for å redde de siste restene fra nedbygging og øke tilgjengeligheten.

Forslag til tiltak

Norsk Friluftsliv mener at nedbyggingen av strandsonen må stanses, og allmennhetens tilgang til strandsonen må sikres og forbedres.

Norsk Friluftsliv støtter derfor de tre forslagene som ligger i dette representantforslaget:

- 1. Stortinget ber regjeringen fremme forslag til et forbedret strandsonevern.*
- 2. Stortinget ber regjeringen fremme forslag til hvordan kommunenes ulovlighetsoppfølging i strandsonen kan styrkes.*
- 3. Stortinget ber regjeringen kartlegge kommunenes arbeid med å fjerne sjikanøse stengsler i strandsonen og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.*

Norsk Friluftsliv ber derfor også Kommunal- og forvaltningskomiteen og Stortinget om å støtte disse forslaget om å gi regjeringen et tydelig oppdrag om styrket strandsonevernet og sikre og forbedre allmennhetens tilgang til strandsonen.

Vennlig hilsen

Norsk Friluftsliv

Hans Erik Lerkelund

fagsjef naturforvaltning